

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

22 листопада 2019 року

м. Київ

№ 139

**Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів
Національного банку України**

Відповідно до статей 7, 15, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статті 41 Закону України “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні”, з метою вдосконалення нагляду (оверсайта) платіжних систем Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Положення про порядок проведення перевірок щодо дотримання об’єктами нагляду (оверсайта) вимог законодавства України з питань діяльності платіжних систем в Україні, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 09 грудня 2013 року № 503, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 грудня 2013 року за № 2213/24745 (зі змінами), що додаються.

2. Унести до Положення про нагляд (оверсайт) платіжних систем та систем розрахунків в Україні, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 28 листопада 2014 року № 755 (зі змінами), такі зміни:

1) у пункті 3 розділу I слова “Виїзні перевірки” замінити словом “Перевірки”;

2) у підпункті 3 пункту 2 розділу III слово “виїзних” виключити;

3) у підпункті 5 пункту 9 розділу XIV слово “виїзних” виключити.

3. Департаменту платіжних систем та інноваційного розвитку (Ольга Василева) після офіційного опублікування довести до відома платіжних організацій платіжних систем, створених резидентами, інформацію про прийняття цієї постанови.

4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Яків СМОЛІЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
22 листопада 2019 року № 139

Зміни до Положення про порядок проведення перевірок щодо дотримання об'єктами нагляду (оверсайта) вимог законодавства України з питань діяльності платіжних систем в Україні

1. Пункт 4 розділу I викласти в такій редакції:

“4. Перевірки проводяться у формах виїзної перевірки та безвиїзної перевірки.

Під час проведення перевірок може бути здійснена перевірка платіжних пристроїв, пунктів надання фінансових послуг, систем дистанційного обслуговування, які використовуються об'єктами перевірок (далі – місця приймання переказів).”.

2. У пункті 1 розділу II:

пункт після абзацу першого доповнити трьома новими абзацами другим – четвертим такого змісту:

“акт про результати безвиїзної перевірки (далі – акт) – офіційний документ, який складається за результатами безвиїзної перевірки та в якому фіксуються виявлені уповноваженими працівниками Національного банку порушення законодавства України;

безвиїзна перевірка – форма здійснення уповноваженими працівниками Національного банку нагляду (оверсайта) об'єктів перевірок, які проводяться у приміщенні Національного банку, відповідно до розділу XI цього Положення;

виїзна перевірка (далі – перевірка) – перевірка, яка проводиться уповноваженими працівниками Національного банку за місцезнаходженням об'єкта перевірки, за визначений період його діяльності;”.

У зв'язку з цим абзаци другий – п'ятнадцятий уважати відповідно абзацами п'ятим – вісімнадцятим;

абзац вісімнадцятий доповнити словами “та безвиїзних перевірок”.

3. У розділі III:

1) розділ після пункту 2 доповнити новим пунктом 3 такого змісту:

“3. Нове письмове посвідчення видається в разі:

1) продовження строку перевірки;

2) звільнення, хвороби, наявності інших підстав, які унеможливають участь уповноваженого на проведення перевірки працівника в її проведенні.”.

У зв'язку з цим пункти 3–8 уважати відповідно пунктами 4–9;

2) у пункті 6 цифру “4” замінити цифрою “5”;

3) пункт 7 викласти в такій редакції:

“7. Національний банк має право вносити зміни до плану перевірок протягом року у зв'язку зі зміною підстав (критеріїв), визначених пунктом 6 розділу III цього Положення.

Рішення про внесення змін до плану перевірок приймає керівник Національного банку.

Зміни до плану перевірок уносяться шляхом викладення його в новій редакції.”;

4) пункт 9 після слова “планової” доповнити словом “(позапланової)”.

4. Розділ IV після пункту 2 доповнити новим пунктом 3 такого змісту:

“3. Новий наказ видається в разі:

1) продовження строку перевірки;

2) звільнення, хвороби, наявності інших підстав, які унеможливають участь уповноваженого на проведення перевірки працівника в її проведенні.”.

У зв'язку з цим пункти 3–5 уважати відповідно пунктами 4–6.

5. Пункт 1 розділу VI викласти в такій редакції:

“1. Члени робочої групи зобов'язані розпочати проведення перевірки з пред'явлення оригіналу письмового посвідчення (засвідченої копії наказу) керівникові об'єкта перевірки, представникові охорони або служби безпеки об'єкта перевірки та подання керівникові об'єкта перевірки або уповноваженій ним особі копії письмового посвідчення (наказу).

Оригінал нового письмового посвідчення (засвідчена копія нового наказу) пред'являється, а його копія подається особам, зазначеним в абзаці першому пункту 1 розділу VI цього Положення, у разі внесення змін до письмового посвідчення (наказу) після початку проведення перевірки.

Керівник об'єкта перевірки або уповноважена ним особа зобов'язані зазначити на оригіналі письмового посвідчення (засвідченій копії наказу) дату і час отримання копії письмового посвідчення (засвідченої копії наказу) та поставити підпис.

Оригінал письмового посвідчення (засвідчена копія наказу) зберігається в керівника робочої групи.”.

6. Пункт 1 розділу VII після підпункту 7 доповнити двома новими підпунктами 8, 9 такого змісту:

“8) здійснювати перевірку місць приймання переказів;

9) здійснювати фото- та відеофіксацію під час перевірки місць приймання переказів;”.

У зв'язку з цим підпункти 8, 9 уважати відповідно підпунктами 10, 11.

7. Абзац другий пункту 12 розділу X після слів “супровідним листом” доповнити словами “протягом п'яти робочих днів з дати його підписання”.

8. Положення доповнити двома новими розділами XI, XII такого змісту:

“XI. Безвізна перевірка

1. Національний банк за наявності обґрунтованих підстав, що можуть свідчити про недотримання об'єктом перевірки вимог законодавства України, має право прийняти рішення про проведення безвізної перевірки з окремих питань діяльності об'єкта перевірки або проведених ним операцій. Підставами для проведення безвізної перевірки є результати аналізу:

1) звіту та матеріалів перевірки об'єктів перевірки;

2) даних статистичної звітності об'єктів перевірки, що подається відповідно до визначених нормативно-правовими актами Національного банку вимог щодо організації статистичної звітності;

3) інформації, документів (їх копій та/або витягів із них), отриманих від об'єктів перевірки;

4) інформації та документів, отриманих від структурних підрозділів Національного банку, державних органів, а також іншої інформації та документів, отриманих Національним банком під час виконання ним своїх функцій (у тому числі із загальнодоступних джерел інформації).

2. Рішення про проведення безвізної перевірки об'єкта нагляду приймає керівник Національного банку. Рішення має містити:

1) повне найменування об'єкта перевірки;

2) підстави для проведення безвізної перевірки;

3) строки проведення безвізної перевірки (дати початку і закінчення);

- 4) період, що підлягає безвиїзній перевірці;
- 5) питання, які підлягають безвиїзній перевірці;
- 6) прізвища, імена, по батькові уповноважених на проведення безвиїзної перевірки осіб.

3. Безвиїзна перевірка проводиться без попереднього повідомлення об'єкта перевірки.

4. Національний банк з метою проведення безвиїзних перевірок має право запитувати в об'єктів перевірки інформацію (у паперовому та електронному вигляді), документи (їх копії та/або витяги з них) та письмові пояснення щодо діяльності платіжних систем та переказу коштів і з окремих питань діяльності об'єктів перевірки шляхом надсилання відповідного запиту.

Керівник об'єкта перевірки зобов'язаний на запит Національного банку для проведення безвиїзної перевірки своєчасно та в повному обсязі надавати у визначених форматі, структурі та вигляді достовірну та розбірливу для читання інформацію, письмові пояснення, документи (їх копії та/або витяги з них).

Уповноважені на проведення безвиїзної перевірки працівники під час проведення безвиїзної перевірки мають право здійснити перевірку місць приймання переказів об'єкта перевірки. У рішенні щодо проведення безвиїзної перевірки може передбачатися можливість проведення перевірки місць приймання переказів.

5. За результатами безвиїзної перевірки складається акт про результати безвиїзної перевірки в двох примірниках за підписом уповноважених на проведення безвиїзної перевірки працівників.

6. Акт про результати безвиїзної перевірки має містити:

- 1) загальну інформацію;
- 2) висновки;
- 3) результати перевірки;
- 4) інформацію про виявлені порушення;
- 5) недоліки, які мають вплив на діяльність об'єкта перевірки.

7. Національний банк не пізніше ніж через 30 днів із дня закінчення безвиїзної перевірки надсилає об'єкту перевірки перший примірник акта про результати безвиїзної перевірки згідно з установленими нормативно-правовими актами Національного банку вимогами щодо пересилання документів з грифом обмеження доступу рекомендованим листом із повідомленням про вручення.

Акт про результати безвиїзної перевірки вважається врученим у день, зазначений поштовою службою в повідомленні про вручення, у тому числі із зазначенням причин невручення, якщо поштова служба не може вручити акт про результати безвиїзної перевірки керівникові або уповноваженій ним особі об'єкта перевірки через його відмову отримати або з інших причин.

Неотримання об'єктом перевірки першого примірника акта про результати безвиїзної перевірки із незалежних від Національного банку причин не позбавляє його (акт) офіційності та законної (юридичної) сили.

8. Об'єкт перевірки не пізніше сьомого робочого дня з дня отримання акта про результати безвиїзної перевірки надсилає Національному банку підписаний керівником об'єкта перевірки перший примірник акта. Національний банк після отримання першого примірника акта про результати безвиїзної перевірки надсилає об'єкту перевірки другий примірник.

Об'єкт перевірки протягом семи робочих днів із дня отримання першого примірника акта про результати безвиїзної перевірки має право надати Національному банку пояснення чи обґрунтовані заперечення щодо обставин, фактів порушень (за наявності) у письмовій формі з обов'язковим документальним підтвердженням.

Надання об'єктом перевірки заперечень до акта про результати безвиїзної перевірки не звільняє об'єкт перевірки від визначених законодавством України, нормативно-правовими актами Національного банку обов'язків, виконання яких пов'язане з фактом отримання об'єктом перевірки акта про результати безвиїзної перевірки.

9. Акт про результати безвиїзної перевірки в разі неповернення об'єктом перевірки у встановлений строк підписаного керівником об'єкта перевірки першого примірника акта або відмови в його підписанні є таким, що доведений до відома об'єкта перевірки.

Національний банк у цьому разі для подальшої роботи використовує другий примірник акта про результати безвиїзної перевірки, який зберігається в Національному банку.

10. Уповноважені працівники в разі встановлення за результатами безвиїзної перевірки фактів порушення об'єктом перевірки вимог законодавства України або здійснення ризикової діяльності, що загрожує інтересам користувачів платіжних систем, готують пропозиції про застосування до об'єкта перевірки адекватних заходів впливу.

ХІІ. Порядок проведення перевірок місць приймання переказів

1. Уповноважені працівники під час проведення перевірки об'єкта перевірки за дорученням керівника робочої групи та відповідно до програми перевірки здійснюють перевірку місць приймання переказів.

Перевірка місць приймання переказів під час безвиїзної перевірки здійснюється відповідно до рішення керівника Національного банку, яке оформлюється відповідно до пункту 2 розділу ХІ цього Положення.

Перевірка місць приймання переказів здійснюється за участю не менше двох працівників Національного банку.

2. Під час здійснення перевірки місць приймання переказів перевіряється дотримання об'єктом перевірки вимог законодавства України з питань переказу коштів, наявність актуальної інформації, вимоги щодо оприлюднення якої встановлено нормативно-правовим актом Національного банку України з питань нагляду (оверсайта) платіжних систем та систем розрахунків в Україні, та касові документи (квитанції, чеки), які надаються клієнтам за результатами здійснення операції та мають містити всі обов'язкові реквізити касового документа відповідно до вимог нормативно-правових актів Національного банку з питань ведення касових операцій.

Уповноважені працівники Національного банку під час здійснення перевірки місць приймання переказів мають право здійснювати контрольні операції з переказу коштів.

3. Уповноважені працівники Національного банку мають право запитувати в працівників об'єкта перевірки, робочі місця яких розміщені в пунктах надання фінансових послуг, інформацію, яку об'єкти перевірки зобов'язані надавати на запит клієнтів відповідно до нормативно-правових актів України.

4. Виявлені під час фактичної перевірки місць приймання переказів порушення описуються в акті про перевірку місць приймання переказів, який має містити таку інформацію:

- 1) дата та час перевірки місць приймання переказів;
- 2) найменування об'єкта перевірки, якому належать місця приймання переказів;
- 3) адреси (фізичні або електронні) місць приймання переказів;
- 4) опис виявлених порушень.

Акт про перевірку місць приймання переказів підписується всіма уповноваженими працівниками Національного банку, які беруть участь у перевірці місць приймання переказів.

Дані акта про перевірку місць приймання переказів включаються до довідки про перевірку/акта про результати перевірки.”

Заступник директора Департаменту
платіжних систем та
інноваційного розвитку

Ольга ВАСИЛЄВА

ПОГОДЖЕНО
Заступник Голови
Національного банку України
_____ С. ХОЛОД
(підпис)
_____ 2019 року
(дата)